

Wat deed ik 25 jaar geleden?

Precies 25 jaar geleden, in het jaar 1991, werd ik 18 jaar. Ik werd volwassen (in ieder geval meerderjarig) en hoorde er eindelijk bij. Waar ik dan bij hoorde? Volgens mij had ik geen enkel idee. Maar met jeugdige overmoed dacht ik toen alles al te weten. Ik was tenslotte (op het nippertje, maar dat was al snel weer vergeten) geslaagd voor mijn gymnasium, ik was dus slim en waarom zou de wereld niet voor mij openliggen? Ik koos een universitaire studie, ging Nederlandse taal- en letterkunde studeren in Utrecht. Ik wist nog niet precies wat ik daarmee zou gaan worden, maar was wel zeker van wat ik in ieder geval NIET wilde: het onderwijs in. Vast omdat ik zelf geen makkelijke, soms zelfs geen leuke leerling was. Maar ook mijn eerste hoorcollege zou er wel eens iets mee te maken kunnen hebben gehad. Ik weet nog hoe ik die grote zaal met veel, heel veel oplopende banken binnenkwam, toch behoorlijk onder de indruk. Hoewel ik aanvankelijk dacht, dat de studenten in het eerste jaar allemaal wel heel anders zouden zijn dan ik gewend was van klasgenoten, dat ik eindelijk de volwassen en serieuze studentenwereld binnen zou treden, kwam ik er helaas al snel achter dat de eerstejaarsstudenten gewoon de leerlingen van 6vwo van een paar maanden geleden waren. Achteraf heel logisch. Maar toen was mijn wereldbeeld nog niet logisch, of realistisch. Dus die grote hoorcollegezaal met al die hoorcollegebanken liep al snel vol met mijn oude klasgenoten, nu genoemd: hoorcollegestudenten. Hier en daar een deeltijdstudent, te herkennen aan het grijze haar en een rustige blik die (achteraf gezien) vooral veel levenservaring uitstraalde. Door mij en mijn medestudenten ook wel gezien als 'saai' en 'oud'. Gewend aan mijn schoolse jaren op het gymnasium zocht ik een plaatsje achterin, vooral niet opvallen en zorgen dat de leraar je niet altijd kon zien. Dat het professoren op een universiteit vaak helemaal niets kon schelen of wij onze spullen bij ons hadden, huiswerk hadden gemaakt of zelfs maar naar ze luisterden, maakte de man die even na 9 uur binnenkwam in de grote zaal en voor ons ging staan in ieder geval heel snel heel duidelijk. "Jongelui", begon hij, terwijl het verbazingwekkend snel stil werd in de collegezaal. Wellicht waren meer van mijn lotgenoten onder de indruk van de omgeving. "Ik ben als professor verbonden aan deze universiteit omdat ik mij bezig houd met wetenschappelijk onderzoek. Helaas hoort bij mijn aanstelling ook een aantal uren college geven. Dat is de enige reden dat ik hier sta, omdat het moet." Het leek wel nog stiller te worden dan het al was. De man, ik had niet eens het lef om zijn naam te onthouden, hield een tweetal boeken omhoog. Dezelfde boeken die ik voor me had liggen. "Over 6 weken heeft u een tentamen over deze literatuur. Of u dit tentamen haalt, of en zo ja hoe u zich voorbereidt op dit examen interesseert me zeer weinig tot helemaal niets. Ik sta hier twee keer per week..." Zelfs vrijwel bovenin de collegezaal kon ik aan zijn gezicht zien dat hij zich daar nu niet echt op verheugde. Of ik, wij, zijn hoorcolleges al dan niet zouden verwennen met onze aanwezigheid kon hem duidelijk ook al niet veel schelen. Ik vroeg me zelfs af of hij wel zou zien of en hoeveel studenten er aanwezig zouden zijn. Ik slikte maar eens. "om wat te vertellen over deze boeken die ik heb geschreven." Hij leek nu voor het eerst om zich heen te kijken en ook echt iets te zien. Maar misschien telde hij alleen hoeveel exemplaren van zijn boeken wij als studenten dit collegejaar weer aan hadden moeten schaffen. Even besepte ik me dat daar de man stond die deze boeken had geschreven, die het tentamen over zijn boeken had gemaakt en na zou kijken. Ook van aio's (assistenten in opleiding die wilden promoveerden,

werkcolleges leidden en examens nakeken) had ik toen nog nooit gehoord. Toch was ik niet heel lang onder de indruk, nee, eigenlijk vond ik het maar belachelijk wat hij daar verkondigde. Tjonge jonge, hij kreeg toch betaald om ons, om mij les te geven! Ik zag hem daar staan, leren instappers, gestreept wollen colbertje en een zelfs voor mij zeer duidelijk niet bijpassende geruite stropdas. Ik kon me toen niet indenken dat er belangrijkere dingen konden zijn dan mij lesgeven. Heel mijn universum draaide wel duidelijk om mijn eigen 'ik'. Ik vond mezelf het absolute middelpunt. Van alles. Hoewel ik niet de illusie heb, dat ik toen de enige was, denk ik nu wel eens met schaamte terug aan die tijd. En de jaren daarna. Pas nu, 25 jaar later, begrijp ik wat Socrates zei: 'Ik weet slechts één ding: dat ik NIETS weet.' Dat is ware kennis. Maar hoeveel ware kennis wordt je meegegeven in het onderwijs? Wat heb je aan triviale feitjes en vervoegingen van Franse werkwoorden als je niet eens normen en waarden hebt, geen empathie, niet zelfstandig na kunt denken. Op school soms zelfs niet zelfstandig na MAG denken. Waarom is er geen vak als debating op de middelbare school. Jaja, natuurlijk staan de beste stuurlui aan wal, maar hoewel ik zeker wist niet het onderwijs in te willen sta ik nu al jarenlang met veel plezier elke dag voor de klas en probeer ik mijn leerlingen zoveel mogelijk ware kennis mee te geven. Wetende dat veel van die kennis pas na de nodige levenservaring begrepen zal worden, help ik ze ook om voldoende te halen. Hopelijk zaai ik wat meer dan dat in ze en zal 25 jaar van nu niet alleen veel kennis tot bloei zijn gekomen in de leerlingen van nu, maar zijn ze ook wijzer geworden, want zoals de Amerikaanse gitarist en singer-songwriter Jimi Hendrix al zei: "kennis spreekt, maar wijsheid luistert."

Janneke van Oorschot